

BEROEPS PRAKTIJK VORMING BINNEN DEFENSIE

Majoor Theo Kleinschiphorst, Hoofd Bureau Opleidings- & Trainingsontwikkeling

Majoor Kleinschiphorst is Hoofd van het Bureau Opleidings- & Trainingsontwikkeling en werkzaam binnen het Kenniscentrum C2-Ondersteuning Landop-treden. Sinds begin 2008 is maj Kleinschiphorst betrokken bij het project Veiligheid en Vakmanschap. Hij maakt deel uit van de Werkgroep Techniek in het Werkverband ICT en vertegenwoordigt hierbij de School Verbindingsdienst (CLAS / OTCMAN).

WAAROM GAAN WE DE OPLEIDINGEN BINNEN DEFENSIE WIJZIGEN?

De economische en maatschappelijke veranderingen gaan op het ogenblik zeer snel en volgen elkaar in hoog tempo op. De verhoging van de leerplicht naar 18 jaar, het verplicht behalen van een startkwalificatie en het denken over kindsoldaten zijn hier voorbeelden van. Deze veranderingen hebben ook invloed op Defensie. Het werven en aanstellen van jongelui onder de 18 jaar en het vervolgens opleiden van deze jonge mensen is voor Defensie geen optie meer. Op dit moment zijn er per jaar ca. 50.000 leerlingen die geen startkwalificatie - Middelbaar Onderwijs (mbo) niveau II - behalen. Deze jongelui kunnen niet (meteen) deelnemen aan het arbeidsproces, zijn niet kansrijk op de arbeidsmarkt en komen (veelal) in de 'WW' terecht. Een wijziging van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) beoogt te bereiken dat elke leerling een startkwalificatie behaalt.

Deze wijzigingen stonden mede aan de basis van een specifiek convenant tussen de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Defensie.

Het project Veiligheid & Vakmanschap (VeVa) is geboren. De nadruk ligt hierbij op de samenwerking tussen de Regionale Opleidingscentra (ROC's), de Kenniscentra Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven (KBB's), de Koninklijke Marine, Koninklijke Luchtmacht en de Koninklijke Landmacht in de bredere maatschappelijke context van onder andere doorlopende leerlijnen en LoopBaanLint.

BEROEPS COMPETENTIE PROFIELEN

Een van de eerste activiteiten was het opstellen van de Beroeps Competentie Profielen (BCP'n). Deze BCP'n werden opgesteld voor het mbo niveau II (soldaten), de defensie Operator Communicatie & Informatie Systemen (CIS) en mbo niveau III (Onderofficieren) de defensiespecialist CIS.

Deze BCP'n zijn het startpunt voor het ontwikkelen van nieuwe kwalificatiedossiers.

De ROC's, de KBB's en Defensie ontwikkelden gezamenlijk de kwalificatiedossiers voor mbo niveau II en III. In de kwalificatiedossiers zijn de normen verwerkt waaraan de leerlingen moeten voldoen aan het einde van de mbo-opleiding. In augustus 2010 verandert de WEB en dienen alle ROC's het onderwijs competentiegericht (CGO) aan te bieden. Ook dit aspect heeft een rol gespeeld bij de onderwijsontwikkeling.

De beroepsopleidingen zijn afgestemd op de beroepspraktijk. De leerlingen zijn aan het einde van de opleiding vakbekwaam. Vakbekwaam, vooral omdat ze een groot gedeelte van hun opleiding in de praktijk bij bedrijven hebben gevolgd in de vorm van stages: de Beroeps Praktijk Vorming (BPV). Deze stageplekken zijn de beoogde toekomstige werkplekken voor deze leerlingen. De beroepsopleiding is dus afgestemd op wat de bedrijven (Defensie) wensen en zijn afgeleid van het BCP.

BEROEPS PRAKTIJK VORMING

Tijdens de BPV bij Defensie zijn de leerlingen met het militaire vak bezig: militair zijn en vakman worden. De BPV wordt uitgevoerd in de voorgeschreven context, bij een erkend leerbedrijf, in ons geval bij een operationele eenheid of in een gesimuleerde situatie bij een van de vakscholen van Defensie. In beginsel dient de BPV in de 'werkelijke' beroepsomgeving te worden uitgevoerd. De operationele eenheden worden hierbij door de vakscholen van de verschillende krijgsmachtdelen ondersteund met opleidingsdocumenten (Trainings Support Packages en Opleidings- en Trainingsplannen), militaire opleidingskundigen en begeleiders.

De BPV bestaat uit een algemeen militair deel en uit een vaktechnisch militair deel. Het algemeen militair deel is gericht op de Militaire Basis Vorming (MBV) en op de

Algemene Kader Vorming (AKV). Het vaktechnische militair deel is gericht op CIS/ICT.

Het MBV- en AKV-programma wordt aan het begin van de opleiding uitgevoerd, voorafgaande aan het vaktechnische militaire deel. Bijkomend voordeel van deze volgorde is dat de jongelui al kennis hebben gemaakt met de militaire waarden en normen voordat zij in het kader van de BPV in contact komen met de operationele eenheden.

PRAKTIJKBEGELEIDER

Met name de kaderleden van de operationele eenheden hebben hierbij de rol van praktijkbegeleider. Zij leren de leerlingen de kneepjes van het militaire vakmanschap; welke vaardigheden heb je nodig om een complex communicatie- en informatiesysteem te analyseren, te configureren, te installeren, te bedienen en te onderhouden. Allemaal activiteiten die een leerling leert van een ervaren vakbekwame beroepsbeoefenaar.

De militaire praktijkbegeleiders zijn niet alleen specialisten op hun vakgebied, ze zijn ook vakbekwaam in het begeleiden van militairen en leerlingen. Het voeren van begeleidingsgesprekken, functie-introductiegesprekken en beoordelingsgesprekken zijn allemaal onderwerpen waar onze kaderleden dagelijks mee omgaan en voor zijn opgeleid en getraind.